

СХВАЛЕНО

Вченою радою КНЗ КОР
«Київський обласний інститут
післядипломної освіти
педагогічних кадрів»
(протокол від 26.05.2025 р. № 4)

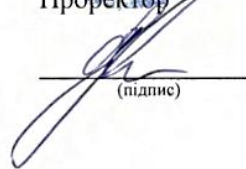
ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор КНЗ КОР «Київський
обласний інститут післядипломної
освіти педагогічних кадрів»

Віра РОГОВА

Наказ від «11» липня 2025 р. № 218

ПОГОДЖЕНО
Проректор

Олена ЧАСНІКОВА

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
ПЕДАГОГІВ-ОРГАНІЗАТОРІВ**

Біла Церква – 2025

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.10.2022 № 904, та у відповідності до професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 № 2736 «Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)». Освітня програма також враховує основні положення Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 №898, та в контексті вимог законодавства, зокрема постанов Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р «Про затвердження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників», наказу Міністерства освіти і науки України від 06.06.2022 №527 «Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України», інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність педагога-організатора, та з урахуванням європейського вектора розвитку освіти України, стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі освіти та професійного розвитку педагогів, відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти.

Сучасний педагог-організатор закладу освіти має бути готовим до роботи за державними освітніми стандартами в контексті реформування системи освіти, у тому числі виконання заходів щодо реалізації євроінтеграційних процесів у галузі освіти, інклюзивного підходу, посилення ролі цифрових технологій в організації освітнього процесу та активного використання технологій дистанційного навчання.

Мета освітньої програми: професійний розвиток педагогів-організаторів закладів освіти відповідно до державної політики в галузі освіти, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей педагогів закладів загальної середньої освіти (далі - ЗЗСО) необхідних для організації навчання, виховання та розвитку учнів відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. №988-р., та на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898.

Основні завдання:

- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей педагогів-організаторів закладів загальної середньої освіти;
- поглибити й розширити знання педагогів-організаторів закладів загальної середньої освіти з теорії і практики навчання, що забезпечує якісні зміни в організації виховного процесу та створює передумови для інноваційних перетворень у сучасній шкільній системі;
- активізувати розвиток значущих професійних якостей педагогів-організаторів закладів загальної середньої освіти;
- удосконалити вміння педагогів-організаторів закладів загальної середньої освіти відповідно до основних напрямів державної політики, її європейського вектора розвитку;
- поглибити й розширити теоретичні знання з фахових і психолого-педагогічних дисциплін.

Загальні очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- сучасних тенденцій розвитку освіти загалом;
- нормативно-правових основ, законодавчих актів у сфері базової середньої освіти;
- сутності Концепції Нової української школи;

- сутності основних ідей, принципів побудови Державного стандарту повної загальної середньої освіти;
- структури та змісту типової освітньої програми та освітньої програми закладу освіти та типового виховного плану;
- планування освітньої діяльності в закладі загальної середньої освіти;
- академічної свободи педагогів-організаторів в організації виховного процесу.

Уміння:

- організовувати освітній процес відповідно до вимог законодавства;
- формувати в учнів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей;
- організовувати педагогічну діяльність на компетентнісних засадах (прогнозування, проєктування, оцінювання тощо);
- формувати в закладі та поза його стінами освітнє середовище, яке сприяє творчій самореалізації учасників освітнього процесу;
- проєктувати власну програму професійно-особистісного зростання – підтримувати й покращувати стандарти професійної діяльності впродовж усього періоду професійної діяльності;
- ефективно взаємодіяти й працювати в команді.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- професійна мобільність та гнучкість;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі усіх учнів;
- просування національно-патріотичних та демократичних цінностей (патріотизм, відповідальність за долю держави, повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність).

Укладач програми	<i>Славінська Марина Олександрівна</i> , викладач кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»
Найменування програми	Освітня програма підвищення фахової кваліфікації педагогів-організаторів
Мета програми	Професійний розвиток педагогів-організаторів, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей, необхідних для організації навчання, виховання та розвитку учнів
Цільова аудиторія за спеціальністю або за посадою педагогічного працівника	Педагоги-організатори
Обсяг (тривалість), що встановлюється в годинах та/або	60 год / 2 ЄКТС 60 год: 24 год аудит. год. + 36 год керована самостійна робота (2 кредити ЄКТС)

кредитах ЄКТС	
Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться	Загальні компетентності: ЗК.01, ЗК.02, ЗК.03, ЗК.04, ЗК.05 Професійні компетентності: А1 Мовно-комунікативна компетентність (А1.1, А1.2, А1.3, А1.4); А2 Предметно-методична компетентність (А2.1, А2.2, А2.3, А2.4, А2.5, А2.6, А2.7); А3 Інформаційно-цифрова компетентність (А3.1, А3.2, А3.3); Б1 Психологічна компетентність (Б1.1, Б1.2, Б1.3, Б1.4); Б2 Емоційно-етична компетентність (Б2.1, Б2.2, Б2.3); Б3 Компетентність педагогічного партнерства (Б3.1, Б3.2, Б3.3); В1 Інклюзивна компетентність (В1.1, В1.2, В1.3); В2 Здоров'язбережувальна компетентність (В2.1, В2.2, В2.3, В2.4, В2.5); В3 Проєктувальна компетентність (В3.1); Г1 Прогностична компетентність (Г1.1, Г1.2); Г2 Організаційна компетентність (Г2.1, Г2.2); Г3 Оцінювально-аналітична компетентність (Г3.1, Г3.2, Г3.3); Д1 Інноваційна компетентність (Д1.1, Д1.2, Д1.3); Д2 Здатність до навчання впродовж життя (Д2.1, Д2.2); Д3 Рефлексивна компетентність (Д3.1)
Строки виконання програми	Календарний рік
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Свідоцтво про підвищення кваліфікації
Забезпечення розміщення освітньої програми на сайті	програма: сайт: https://www.kristti.com.ua/

Зміст програми

№ з/п	Назва та зміст навчального модуля	Всього годин	Аудиторні			Самостійна робота
			Лекції	Семінари	Практичні	
Модуль І. Філософія освіти ХХІ століття		2	2	–	–	2
1.1.	Філософські аспекти модернізації освіти в контексті традицій та інновацій	2	2	–	–	2
Модуль ІІ. Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах реформування освіти		8	–	–	8	18
2.1	Загальна характеристика можливостей системи дистанційного навчання	2	–	–	2	–

2.2	Сутність, цілі, функції та завдання супервізії	2	–	–	2	2
2.3	Принципи, методи та форми супервізії	2	–	–	2	2
2.4	Національна ідентичність: суть, складові, етапи становлення та чинники формування у НУШ	2	–	–	2	2
Спецкурс «Інклюзивна освіта: теорія і практика»		6	–	–	6	6
Спецкурс «Психолого-педагогічна підтримка учасників освітнього процесу»		6	–	–	6	6
Модуль III.		10	–	–	10	16
<i>Інваріантна складова</i>		8	–	–	8	–
3.1.	Волонтерство: основні принципи, цінності та стереотипи	2	–	–	2	4
3.2	Розвиток дієвого учнівського самоврядування в закладі загальної середньої освіти	2	–	–	2	4
3.3	Трансформація конфлікту: від попередження до вирішення	4	–	–	4	4
<i>Варіативна складова</i>		2	–	–	2	–
3.4.	Права людини та дитини: розуміння вертикалі	2	–	–	2	–
3.5.	Ефективне використання онлайн-ресурсів для організації патріотичного виховання	2	–	–	2	–
3.6.	Стрес в умовах війни: рекомендації та цифрові ресурси для подолання	2	–	–	2	–
Модуль IV. Діагностико-аналітичний модуль		4	–	–	4	–
4.1.	Тематична дискусія	2	–	–	2	–
4.2.	Вихідне діагностування	2	–	–	2	–

Модуль I. Філософія освіти XXI століття

1.1. Філософські аспекти модернізації освіти в контексті традицій та інновацій

Філософські підходи до модернізації освіти. Традиціоналізм в освіті: огляд традиційних підходів до освіти. Методологічні принципи виховання: природовідповідності, культуровідповідності та народності. Генеза проявів цих принципів у модернізації освітнього процесу від античних часів до сьогодення. Стандартизація змісту освіти. Аргументи за збереження традицій в освіті. Прогресивізм в освіті. Ідея інноваційного підходу до освіти. Аргументи за впровадження інновацій в освітній процес.

Модуль II. Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах реформування освіти

2.1. Загальна характеристика можливостей системи дистанційного навчання

Системи дистанційного навчання: основні характеристики, можливості. Створення акаунту. Реєстрація на курси з основного та додаткових фахів, спецкурсів. Робота в середовищі, а саме: складання тестових завдань, способи розміщення виконаних завдань, комунікація, зворотній зв'язок.

2.2. Сутність, цілі, функції та завдання супервізії

Сутність понять «супервізія», «супервізор». Нормативно-правові документи, що регулює супервізію в освіті. Переваги та виклики впровадження супервізії у загальній середній освіті в Україні в умовах сьогодення.

2.3. Принципи, методи та форми супервізії

Ключові принципи та методи супервізії (людиноцентризм, доступність, відповідальність, академічна доброчесність, свобода, партнерство, об'єктивність, гуманізм, демократизм, конфіденційність). Методи супервізії (супервізійна бесіда, консультування,

спостереження, опитування, самооцінювання, аналіз документів тощо). Форми організації супервізії (очна, очно-дистанційна, дистанційна) та особливості їх проведення в індивідуальному та груповому форматах.

2.4. Національна ідентичність: суть, складові, етапи становлення та чинники формування у НУШ

Поняття – національна ідентичність, історична правда, історична пам'ять, національні ідеали, національна гідність, національна самосвідомість, патріотизм. Аналіз державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності. Суть національної ідентичності та її складові. Етапи становлення ідентичності.

Спецкурс: Інклюзивна освіта: теорія і практика

Принципи та практичні аспекти створення інклюзивного освітнього середовища в закладах освіти. Ідентифікація потреб дітей з особливими освітніми потребами, розробка індивідуальної програми розвитку, індивідуальних навчальних планів. Роль та функції психологів і педагогів у створенні сприятливого середовища для навчання та розвитку кожної дитини, незалежно від її особливостей. Методи та стратегії психолого-педагогічного супроводу, спрямовані на індивідуалізацію освітнього процесу, підтримку соціально-емоційного розвитку дітей, виявлення, вирішення можливих труднощів. Взаємодія психологів, педагогів, інших спеціалістів у сфері освіти для ефективного розвитку інклюзивних практик та спільного розв'язання проблем.

Сучасні підходи, методики, спрямовані на індивідуалізацію освітнього процесу з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей з особливими освітніми потребами: диференціація завдань, використання різноманітних методів навчання та оцінювання.

Спецкурс: Психолого-педагогічна підтримка учасників освітнього процесу

Основні принципи надання психосоціальної допомоги. Ресурсність, модель подолання стресу М. Лаада (BASIC PH). Емоційні порушення в дітей різних вікових категорій. Способи відновлення ресурсного стану в умовах війни. Збереження психологічного здоров'я під час самоізоляції, дієві техніки самодопомоги. Особливості зниження рівня тривожності в дітей.

Психічне здоров'я, психосоціальна підтримка: зміст понять. Надзвичайні ситуації. Благополуччя людини. Взаємозв'язок проблем психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в надзвичайних ситуаціях. Визначення понять «стрес», «життєстійкість». Забезпечення необхідних умов для подолання гострої реакції психіки людини на стрес. Опанування прийомami, які сприяють управлінню стресом, відновленню емоційної рівноваги в надзвичайних ситуаціях. Стратегії, інструменти для підтримки ментального здоров'я в освітньому середовищі. Вправи на стабілізацію психоемоційного стану педагогічних працівників та дітей, на запуск когнітивних процесів у процесі навчання.

Модуль III. Професійна діяльність педагога-організатора

3.1. Волонтерство: основні принципи, цінності та стереотипи

Волонтерство як важлива складова сучасного суспільства. Основні принципи волонтерства, на яких базується волонтерська діяльність. Цінності волонтерів: які цінності спонукають людей до волонтерства; як ці цінності впливають на їхню мотивацію та ефективність. Стереотипи про волонтерство: розвінчування поширених стереотипів.

3.2. Розвиток дієвого учнівського самоврядування в закладі загальної середньої освіти

Цінності прав людини у впровадженні учнівського самоврядування. Законодавче підґрунтя учнівського самоврядування. Внутрішні документи, які регулюють роботу учнівського самоврядування. Функції куратора учнівського самоврядування. Базові принципи фасилітації. Цикл навчання на основі досвіду Д.Колба.

3.3. Трансформація конфлікту: від попередження до вирішення

Поняття – конфлікт, конфліктоген, конфліктна ситуація, трансформація конфлікту, факти/судження, насильницька/ненасильницька комунікація, суперечливі/контраверсійні питання. Конфлікт: причини, типи, фази, стратегії поведінки. Розуміння причин конфлікту і власної поведінки в ньому. Інструменти, що допомагають трансформувати конфлікт. Контраверсійні питання: розбір кейсів

3.4. Права людини та дитини: розуміння вертикалі

Загальні підходи до розуміння концепції прав людини та дитини. Вертикаль прав людини. Міжнародні документи щодо прав людини/дитини. Зв'язок між потребами та правами людини. Розуміння походження прав людини та зв'язку з повсякденною роботою навчального закладу. Проблеми, які виникають у забезпеченні та захисті прав людини.

3.5. Ефективне використання онлайн-ресурсів для організації патріотичного виховання

Сучасні тенденції у використанні цифрових технологій для патріотичного виховання. Патріотичне виховання в умовах цифрової ери. Роль онлайн-ресурсів у формуванні національної свідомості молоді. Класифікація онлайн-ресурсів для патріотичного виховання.

3.6. Стрес в умовах війни: рекомендації та цифрові ресурси для подолання

Поняття – війна, стрес, тривожність, гнів, шок, травма, посттравматичний. Стрес, типові реакції на нього та посттравматичний стрес. Поради щодо управління власними стресами. Допомога людині, що знаходиться у стресі. Інтерактивні сервіси, мультимедійні ресурси і мобільні додатки для подолання стресу.

Питання для самостійного опрацювання

1. Виклики і загрози у національно-патріотичному вихованні.
2. Використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій у патріотичному вихованні дітей та учнівської молоді.
3. Військово-патріотичне виховання учнівської молоді: кращі практики.
4. Демократія і права людини: шкільні правила.
5. Залучення учнів до участі в громадських проектах і волонтерській діяльності.
6. Застосування наскрізного підходу у формуванні громадянських компетентностей.
7. Інформаційно-освітнє середовище закладу освіти як засіб патріотичного виховання дітей та учнівської молоді.
8. Формування лідерських якостей у підлітків.
9. Співпраця з батьками учнів: ефективні методи.
10. Сучасні підходи до організації виховної роботи.
11. Форми національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді з доведеною ефективністю.

Список використаних та рекомендованих джерел

1. Абетка інклюзивності і толерантності: науково-популярне видання ІГО «Соціальна синергія». Київ: Видавництво «Теза», 2020. 30 с. URL: <https://bit.ly/3FQSmDs>
2. Вагнер Т., Дінтерсміт Т. Мистецтво навчати. Як підготувати дитину до реального життя / пер. з англ. Н. Борис. Київ : Наш формат, 2017. 312 с.
3. Головіна О., «Нова українська школа» Мотивація учнів: менше навчати – більше вивчати. Фінський досвід [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://nus.org.ua/articles/motyvatsiya-uchniv-menshe-navchaty-bilshe-vyvchaty-finskyj-dosvid/>
4. Діти, активні в громаді. Сценарії освітніх проєктів, що розвивають соціально-

- громадянські компетентності і вміння вчитися у 4-6 класах. URL: https://www.osvita.org/images/documents/357/dity_aktivni_v_gromadi_ua.pdf
5. Життя з протиріччями. Навчання суперечливих питань шляхом освіти для демократичного громадянства та освіти з прав людини (ОДГ/ОПЛ) (навчальний курс для вчителів). [Електронний ресурс]. URL: file:///C:/Users/Vuhovna/Downloads/navchannya_superechlyvyh_pytan_ua.pdf
6. Запобігання та протидія домашньому насильству : Інформаційні матеріали для фахівців, які працюють з дітьми та молоддю в громадах. – К.: Держ. ін-т сімейної та молодіжної політики, 2018. – 32 с. [Електронний ресурс]. URL: https://rada.info/upload/users_files/21044600/52186adb6c4ca6398b9c9788a346dbd2.pdf
7. Зцілення травм війни: психосоціальний аспект / автор-упор. Т. Артеменко. Черкаси: КНЗ «ЧОПОПП Черкаської обласної ради», 2022. 80 с. URL: <http://oipoppp.ed-sp.net/?q=node/76861>
8. Інклюзивна освіта: навчальний посібник / Порошенко М. та ін. Київ: ТОВ «Агентство «Україна», 2019. 300 с.
9. Інклюзивне навчання в закладах загальної середньої освіти: керівництво для тренерів: навчально-методичний посібник. Київ, 2018. 174 с.
10. Інструмент демократичного розвитку школи: практичний посібник. Програма підтримки освітніх реформ в Україні «Демократична школа». [Електронний ресурс]. URL: <https://www.schools-for-democracy.org/biblioteka/publikatsii-vydani-v-ramkakh-prohramy/praktichnij-posibnik-dlya-shkil>.
11. Карамушка Л.М. Шевченко А.М. Забезпечення психологічного здоров'я менеджерів та педагогічних працівників освітніх організацій в умовах Нової Української школи : навчально-методичний посібник. Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2022. 157 с.
12. Комплект освітніх програм «Вирішення конфліктів мирним шляхом. Базові навички медіації». Київ, 2018. 140 с. URL: <https://bit.ly/32AKTTK>
13. Концепція розвитку цифрових компетентностей [Електронний ресурс] –Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#Textt>
14. Марковська М., «Нова українська школа» 10 онлайн-ресурсів, що знадобляться на уроках [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://nus.org.ua/articles/10-onlajn-resursiv-shho-znadoblyatsya-na-urokah/>
15. Мельничук О.В., Білошапка Н.І. Психологія ненасильницького спілкування: посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Видавництво «Либідь», 2018. 245 с.
16. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red. Бібік Н.М. Київ: Літера ЛТД, 2019. 208 с.
17. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник / за заг. ред. М. А. Порошенко та ін. - Київ, 2018. 252 с.
18. Освітня збірка «Усі різні – усі рівні». Ідеї, ресурси, методи і вправи для неформальної міжкультурної освіти молодих людей та дорослих. – Європейський центр ім. Вергеланда, 2020. URL: <https://www.schools-for-democracy.org/biblioteka/posibnyky-rady-yevropy-z-prav-liudyny-ta-aktyvnoi-uchasti-dlia-molodi/osvitnya-zbirka-usi-rizni-usi-rivni>
19. Порядок організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти: затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 р. № 957 (із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 483 від 26.04.2022).
20. Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами: затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2017 року № 88 (із змінами) посібник / за заг. ред. Н. Софій, А. Аносової. Київ: Центр інноваційної освіти «Про.Світ», 2023. 518 с.
21. Примірне положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП в закладі загальної середньої та дошкільної освіти: затверджене Наказом МОН від 08.06.2018 № 609.
22. Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від

- 16.06.2015 № 641 : наказ МОН від 06.06.2022 № 527 (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН від 23.06.2022 №586). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#Text>
23. Рамка компетентностей для культури демократії. Дескриптори компетентностей для культури демократії. Том 2. [Електронний ресурс]. URL: https://www.schools-for-democracy.org/images/documents/87/RF-CDC-vol-2_ua.pdf
24. Рамка компетентностей для культури демократії. Контекст, концепції та модель. Том 1. [Електронний ресурс]. URL: https://www.schools-for-democracy.org/images/documents/86/RF-CDC-vol-1_ua.pdf
25. Рамка компетентностей для культури демократії. Рекомендації щодо впровадження Том 3. [Електронний ресурс]. URL: https://www.schools-for-democracy.org/images/documents/88/RF-CDC-vol-3_ua.pdf
26. Розбудова миру. Профілактика і вирішення конфлікту з використанням медіації: соціально-педагогічний аспект: навчально-методичний посібник. Київ: ФОП Стеценко В.В., 2016. URL: http://www.la-strada.org.ua/ucp_mod_library_showcategory_65.html
27. Розенберг М.Б. Ненасильницька комунікація: мова життя. Київ: Видавництво "К.І.С.", 2013. 224 с.
28. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2022 р. № 1163-р “Про схвалення Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року та затвердження операційного плану заходів на 2022-2024 роки з її реалізації”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1163-2022-%D1%80#n13>
29. Роль молоді у трансформації конфлікту: тренерський довідник / Надін Ліамурі-Байя та ін. Рада Європи та Європейська Комісія. 294 с.
30. Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми у конфліктний та постконфліктний період : методичні рекомендації /Бочкор Н.П. та ін. Київ: МЖПЦ «Ла Страда-Україна», 2014. 84 с.
31. Старовойт О.В. Психологія ненасильницької комунікації. Київ: Видавництво "Академія", 2015. 216 с.
32. Технології формування Soft Skills в системі професійної підготовки педагога : навчальний посібник / уклад. Т.Й. Бабюк, Н.Г. Каньоса, С.М. Бабюк. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В., 2023. 222 с.
33. Типовий перелік допоміжних засобів для навчання (спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку) осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються в закладах освіти: затверджений Наказом МОН від 23.04.2018 № 414 (із змінами).
34. Шлях героя: онлайн-курс/посібник з організації учнівського самоврядування для учнівства. URL: <https://www.schools-for-democracy.org/biblioteka/publikatsii-vydani-v-ramkakh-prohramy/shliakh-heroia-onlain-kurs-z-rozvytku-uchnivskoho-samovriaduvannia>
35. Як навчати школярів долати гендерні стереотипи : навчально-методичний посібник для загальноосвітніх навчальних закладів. URL: https://gender.org.ua/images/lib/gender_stereotype.pdf